

Täysistunto

Tiistai 27.11.2018 klo 14.00—17.59

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 124/2018 vp

Lakialoite LA 49, 88-89/2017 vp, 23/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.52 **Mats Nylund r:** Arvoisa herra puhemies! Ruotsalaisen eduskuntaryhmän mielestä tarvitsemme veropolitiikan, jossa palkansaajalle jää enemmän käteen. Olemme täysin vakuuttuneita siitä, että kotitaloudet, joilla on enemmän tuloja käytettävissään, vauhdittavat taloutta ja luovat siten pohjan monipuolisemmalle palvelutarjonnalle. Tämän suhteen hallituksen esitys ensi vuoden tuloveroasteikkolaiksi on oikeansuuntainen. Meistä on kuitenkin oikein laskea työn verotusta vain, jos se tapahtuu sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.

Sen vuoksi ehdotan, että eduskunta hyväksyy vastalause 4:n mukaisen lausumaesityksen, joka kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee verouudistuksen RKP:n mallin mukaisesti, jossa työn verotusta lasketaan ja kulutuksen verotusta nostetaan maltillisesti.”

16.53 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintöön on liitetty vastalause 5 edustaja Östmanin toimesta. Esitän, että eduskunta hyväksyisi siihen liitetyt kaksi lausumaa, joista ensimmäinen kuuluu seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverolain 95 §:n muuttamiseksi niin, että työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuosuuden vähennyskelpoisuus rajataan 50 prosenttiin ja että jäsenmaksujen vähennysoikeutta koskeva säännös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 9 kohdassa kumottaisiin.”

Toinen lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin lapsivähennyksen palauttamiseksi tuloverolakiin siten, että vähennysoikeus vastaisi KD-ryhmän vuoden 2019 vaihtoehtobudjetissa esitettyä mallia.”

Haluan lyhyesti tätä jälkimmäistä perustella sillä, että lapsivähennystä koskeva tuloverolain säännöshän oli meillä voimassa verovuosina 2015—2017. Viime vaalikaudella todellakin tätä koskevat esitykset tehtiin ja verosta vähennettiin tuolloin lapsivähennys, jos

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

verovelvollisella oli verovuoden päättyessä huollettavanaan alaikäinen lapsi. Tämä lapsivähennys poistui tämän vuoden alusta. Alun perin lapsivähennysjärjestelmä luotiin kompensoimaan lapsilisien leikkausta, eikä sitä olisi tullut poistaa, koska tuota lapsilisäleikkaustakaan ei ole korjattu. Pitäisin perhepoliittisesti tärkeänä, että meillä edelleenkin tämä lapsivähennys säilyisi.

16.55 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Edustaja Nylund teki erinomaisen ehdotuksen, vastalauseen 4 mukaisen lausumaehdotuksen, ja minä kannatan sitä lämpimästi. Se on todella hyvin harkittu kokonaisuus, joten pystyn hyvinkin kannattamaan sitä.

Jag understöder med glädje riksdagsledamot Nylunds utmärkta förslag till uttalande i enlighet med reservation nummer 4. — Kiitoksia, tack.

16.56 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Nylanderin puheenvuoron jälkeen minäkin innostun kannattamaan — edustaja Räsänen jättämiä lausumaehdotuksia.

Näillä meidän esittämillämme muutoksilla on tarkoitus tukea paremmin lapsiperheitä sekä asettaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen kohtelu paremmin yhdenmukaiseen asemaan muiden yleishyödyllisten yhdistysten jäsenmaksujen kanssa. Vastalauseessa esitetyt muutokset ovat osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vuoden 2019 vaihtoehtobudjettia.

Siis kannatan tällä puheenvuorolla edustaja Räsänen lausumaehdotuksia.

16.56 Ville Vähämäki ps: Puhemies! Esitän eduskunnan hyväksyttäväksi kolme lausumaehdotusta, jotka löytyvät vastalauseesta 6.

Niistä ensimmäinen koskee lähitulevaisuudessa, tulevan hallituskauden aikana olennaista asiaa: keskiluokan ostovoiman kasvattamista ja sitä, kuinka se oikein voidaan tehdä. Meidän ehdotelmamme on se, että ostovoiman kasvatus sisällytetään työllisyysasteen nostoon ja tehdään asteikkomuutoksia ja työtulovähennystä nostetaan sitä mukaa sitten, jos työllisyysaste lähtee nousemaan lähemmäs 75:tä.

Toinen ehdotelma koskee jo täällä aikaisemmin salissa mainittua lapsivähennystä ja sen palauttamista. Tässä se keskeinen huomio todellakin on se, että lapsivähennys oli kompensointia sille, että tehtiin lapsilisäleikkauksia. Nyt sitten esitämme, että lapsivähennys palautettaisiin siinä muodossa kuin se oli aikaisemmin.

Kolmas ehdotelmamme koskee kehitysapuvähennystä, joka on kehitysapumallimme mukainen. — Kiitos.

16.58 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Hallitus jatkaa eriarvoistavaa talouspolitiikkaa, jossa pienituloisimpien asemaa heikennetään jatkamalla indeksijäädytyksiä neljättä vuotta, ja veropolitiikka ei tähänkään mennessä ole juuri tuonut helpotusta kaikkein pienituloisimpien tilanteeseen. Etenkin etuuksien saajat ovat jääneet vaille kevennyksiä, joita on jaettu avokätisemmin hallituksen omille taustajoukoille.

Siksi esitän vastalauseen 2 mukaiset lausumaehdotukset. — Kiitos.

16.58 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Minulla on suuri ilo ja kunnia kannattaa valtiovarainvaliokunnan varapuheenjohtajan, edustaja Vähämäen tekemiä kolmea

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

lausumaehdotusta, jotka lisäävät oikeudenmukaisuutta, tuovat joustavuutta ja katsovat tulevaisuuteen — muun muassa lastemme tulevaisuuteen.

16.59 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Oikeudenmukainen verotus edellyttää, että kukin osallistuu veronmaksuun maksukykynsä mukaisesti ja että verotuksella tasataan tuloeroja. Valtion tuloverotus on perintö- ja lahjaveron ohella progressiivisin veromuoto. Varsinkin nyt kun ympäristö- ja ilmastosyistä on perusteltuakin korottaa haittaveroja, jotka tyypillisesti ovat tasaveroja, on meidän pidettävä huoli siitä, että verojärjestelmän kyky tasata tulo- ja varallisuusveroja säilyy tai pikemminkin kasvaa.

Jo pidemmän aikaa, 1990-luvun alusta alkaen, olemme kuitenkin menneet toiseen suuntaan. Talouskasvun hyödyt ovat menneet eniten kaikkein hyvätuloisimmille. Uusimpien verotietojen valossa yli 300 000 nettona tienanneiden ansiot kasvoivat vuonna 2017 yli neljänneksellä, kun pienimmissä tuloluokissa käteen jäävä summa pieneni tai pysyi suunnilleen ennallaan. Varallisuuserot ovat suuremmat kuin vuosikymmeniin. Ilman progressiivista verotusta ja tulonsiirtoja taloudellinen eriarvoisuus kasvaakin liikaa.

Sipilän hallitus on vähentänyt verojärjestelmän tulontasausvaikutusta ja kasvattanut eriarvoisuutta. Suurimmat hyödyt veronmuutoksista ovat menneet suurituloisille ja suurten pääomien haltijoille. Valtavat miljardiluokan veronkevennykset ovat myös heikentäneet valtiontalouden rahoitusasemaa ja vaikeuttaneet hyvinvointivaltion ylläpitoa. Ensi vuoden budjetissa on kuitenkin joitakin myönteisiä muutoksia, ennen kaikkea hallituksen päätös korottaa kunnallisverotuksen perusvähennystä, joka on askel oikeaan suuntaan.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliiton vaihtoehdossa verojärjestelmän progressiivisuutta lisätään selvästi ja suurista tuloista maksetaan suhteellisesti suurempi vero. Mallissamme suomalaisten ylivoimaisen enemmistön käteen jäävät tulot kasvavat, vaikka tuloveroasteikkoa kiristetäänkin, sillä perumme myös kiky-sopimuksen mukaiset sosiaalivakuutusmaksumuutokset. Tämä havainnollistaa sitä, kuinka valtava tulonsiirto kiky-sopimus oli palkansaajilta ja julkiselta sektorilta yrityksille.

Yksi Suomen tuloverotuksen keskeisimpiä ongelmia on mahdollisuus saada huomattavaa veroetua niin sanotun tulonmuunnon avulla. Toisin sanoen muutetaan ansiot pääomatuloiksi, jotka nostetaan verovapaasti tai hyvin alhaisella veroprosentilla. Tähän ongelmaan ei ole ollut halua puuttua, vaikka se on tuotu esille valtioneuvoston omissakin selvitelyissä. Vasemmistoliiton mallissa tätä porsaanreikää tilkitään ja uudistus tiivistää veropohjaamme, tekee veroasteikosta oikeudenmukaisemman ja lisää verotuloja noin 355 miljoonalla eurolla. Pidemmän aikavälin tavoitteena tulee olla, että ansio- ja pääomatuloja kohdellaan verotuksessa yhdenmukaisesti.

Arvoisa puhemies! Suomen verotuksen on jatkossakin tasattava tulo- ja varallisuuseroa ja tehtävä sitä nykyistä paremmin sekä turvattava hyvinvointivaltion rahoitus. Ylimoitettut veroleikkaukset vievät meidät kauemmas tämän tavoitteen toteuttamisesta.

Arvoisa puhemies! Lisää veropoliittisista tavoitteistamme on luettavissa vastalauseessa 3, ja esitänkin hyväksyttäväksi vastalauseen 3 mukaiset lausumat.

17.02 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Tuon tasapainoisen ja erittäin ansiokkaan puheenvuoron jälkeen, talousvaliokunnan jäsenen erinomaisen esittelypuheenvuoron jälkeen, joka lujittaa suomalaista demokratiaa, on helppo yhtyä siihen ja kannattaa tehtyä esitystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

17.02 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Vihreiden vaihtoehtobudjetissa nostetaan ihmisiä köyhyydestä. Parannamme ihmisten perusturvaa, ja yksi keskeinen asia on kunnallisveron perusvähennyksen korottaminen. Korotamme sitä huomattavasti enempi kuin hallitus, ja tämä siksi, että tämä kohdistuu juuri kaikkein pienituloisimpiin ihmisiin, jotka eniten apua tarvitsevat.

Edustaja Yanar omassa puheenvuorossaan esitti hyväksyttäväksi vihreiden vastalauseen 2 mukaiset neljä lausumaa. Nämä lausumat ovat meidän vaihtoehtobudjettimme mukaiset. Ne koskettavat tuloverolakia ja perintö- ja lahjaverolakia, ja ne lisäävät verotuksen oikeudenmukaisuutta.

Eli esitämme poistettavaksi hallituksen käyttöön ottamaa metsälahjavähennystä. Esitämme myös muutoksia listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kiristämiseksi ja siten esitämme nopeutettua aikataulua, jolla asuntolainan korkovähennystä pidennetään. Edellytämme myös, että hallitus peruuttaa tekemänsä perintöveron kevennykset.

Nämä lausumat kokonaisuudessaan ovat luettavissa vastalauseesta 2, ja kannatan edustaja Yanarin tekemää ehdotusta, että nämä lausumat hyväksytään.

17.04 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tämänhetkisen hallituksen veropolitiikka on yhtä väsähtänyttä kuin sen koko muukin politiikka.

SDP:n uudistukset 2020-luvulle sisältävät mittavan, perustellun ja tieteellisesti punnittu vero-ohjelman. Sen ja vaihtoehtobudjetin mukaisesti esitämme vastalauseen 1 mukaiset 9 lausumaa, joista tärkeimmät liittyvät niin sanottuun työtulotukeen eli negatiiviseen tuloveroon, jolla kannustettaisiin pienipalkkaiseen työhön. Samoin esitämme myös pienipalkkaisille ja pienituloisille, jopa eläkeläisille suunnattua kotitalousvähennystä, joka koskisi myös energiaremontteja, ja että valmisteltaisiin kotitalousvähennyksen ulottamista myöskin kerrostalo- ja rivitaloasunto-osaakeyhtiöihin. Lisäksi startup-yhtiöiden edistämistä ja aggressiivisen verosuunnittelun ehkäisemistä koskevat nämä 9 lausumaamme.

17.05 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! On todella helppo kannattaa edustaja Harakan tekemiä lausumaehdotuksia vastalauseemme 1 mukaisesti. Nämä ovat juuri niitä uusia ajatuksia, joita me tässä poliittisessa tilanteessa ja maailmantilanteessa tarvitsemme ajatellen sekä suomalaista tasa-arvon kehittämistä että myöskin niitä globaaleita haasteita, joita meillä on.

17.05 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustajat Vähämäki ja Kankaanniemi toivat edellä varsin hyvin esille perussuomalaisten linjan näissä aiemmin pitämissään puheenvuoroissa. Me perussuomalaiset haluamme ensinnäkin työnteon verotusta keventämällä parantaa työnteon kannattavuutta ja siten lisätä ihmisten käytettävissä olevia tuloja ja parantaa kotimaista kysyntää ja ostovoimaa. Erityisesti haluamme parantaa keskituloisten suomalaisten palkansaajien, yli 30 000 euroa vuodessa ansaitsevien palkansaajien, ostovoimaa ja keventää verotusta, ja se tapahtuisi keventämällä nykyään jopa 7–8 prosenttiyksikön veroeroa Ruotsiin verrattuna. Esitämme tähän tarkoitukseen nyt ensi vuodelle 300 miljoonan euron määrärahaa vaihtoehtobudjettimme mukaisesti.

Hallitus on aivan oikein tällä kaudella jo keventänyt tuloverotusta, mutta valitettavasti esimerkiksi lapsiperheiden verotuksessa on menty päinvastaiseen suuntaan. Kuten täällä aiemmissa puheenvuoroissa kävi ilmi, Stubbin hallituksen vuonna 2014 tekemille rajuille lapsilisäleikkauksille kompensationsa käyttöön otettu lapsivähennys päätettiin lakkauttaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

tämän vuoden alusta lukien. Tämä verotuksen lapsivähennys on tiennyt jopa 400 euron nettotuloja pieni- tai keskituloisessa nelilapsisessa perheessä, ja mielestämme sen lakkauttaminen on ollut merkittävä vastaisku perheille näissä hyvin matalan, oikeastaan historiallisen matalan syntyvyyden oloissa. Perussuomalaiset haluavatkin palauttaa tämän lapsivähennyksen, kuten myös tästä meidän lausumaehdotuksestamme käy selvästi ilmi.

Lisäksi totean vielä tässä lopuksi, että lakiehdotusten ensimmäisessä käsittelyssä esitimme pykälämuutosta siten, että eläkeläisten verotus tuotaisiin samalle viivalle palkansaajien kanssa. Valitettavasti tämä mielestämme varsin perusteltu ja hyvä esitys kaatui viime perjantaina täällä eduskunnassa äänestyksessä, mutta katsomme silti, että hallituksen tulee edelleen tehdä työtä sen eteen, että eläkeläisten verotus saadaan oikeudenmukaiseksi ja samalle tasolle palkansaajien verotuksen kanssa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.